

Bildande av naturreservatet Stor-Pållar i Gällivare kommun

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, ska utgöra naturreservatet Stor-Pållar.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 5).

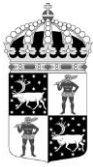
För att uppnå och tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara områdets värdefulla naturmiljö med dess opåverkade och urskogsartade karaktär samt dess rika biologiska mångfald. Skogar, våtmarker, vattendrag och andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt. Syftet är även att motverka fragmentering av ett större sammanhängande område med ursprunglig natur. Inom ramen för ovanstående är reservatets syfte också att ge möjlighet till naturupplevelser och friluftsliv i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och annan verksamhet som kan skada naturmiljön i området förhindras.
- Hela området lämnas för fri utveckling.
- Främmande arter som bedöms utgöra ett hot mot ekosystemen i reservatet tas bort, i de fall det är möjligt.
- Naturliga störningar som till exempel översvämningar och stormfällningar tillåts ha ett naturligt förlopp. Bränder kan dock släckas vid behov.
- Alla åtgärder i reservatet planeras så att körskador och annan påverkan på markskiktet undviks.
- Besökare informeras om reservatets naturvärden.
- Eventuella anordningar för friluftslivet anläggs på ett sätt som inte medför störningar eller skada för växt- eller djurlivet.

Skälen för länsstyrelsens beslut

Skälen för bildandet av reservatet samt dess prioriterade bevarandevärden är den urskogsartade skogen med dess rika biologiska mångfald och höga friluftsk- och upplevelsevärden. Skogen har en hög ålder och delar av den utgörs av högbonitetskog. Här finns en riklig mängd död ved i alla nedbrytningsstadier, utan kontinuitetsbrott. Området har en låg påverkansgrad och det finns goda förekomster av ett flertal rödlistade arter, bland annat hyser området en population av tretåig hackspett och förekomster av den starkt hotade skalbaggen större granbock. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs.

Uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Stor-Pållar
Kommun:	Gällivare
Lägesbeskrivning:	ca 26 km Ö om Murjek
Area:	ca 519 ha
Berörda fastigheter:	Gällivare Pålkem 1:14, Naturvårdsverket Gällivare Hornberg 3:1, Privat Gällivare Pålkem 15:1, Privat Gällivare Pålkem 3:8, Privat
Natura 2000:	SE0820431 Råneälven
Sameby:	Gällivare skogssameby
Förvaltare:	Länsstyrelsen

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar. Skada eller flytta liggande eller stående döda träd och buskar.
2. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, spränga, anordna upplag, gräva, dikesrensa, schakta eller dumpa.
3. Uppföra eller utöka byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk, med undantag för älgstorn enligt A 12.
4. Anlägga väg eller led.
5. Anlägga ledning i luft, mark eller vatten.

6. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, avledande av vatten eller anläggande av vandringshinder.
7. Plantera in växt-, djur-, eller svampart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, biologiska eller kemiska bekämpningsmedel, vådliga ämnen, kalk, växtnäringssämnen eller andra främmande ämnen som kan skada naturen.
9. Framföra motordrivna fordon utanför befintliga vägar. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.
10. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller andra markeringar i naturen.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgtoorn.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § MB i detta beslut.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för underhåll av befintliga vägar, exempelvis snöröjning, flytt av träd som fallit över vägarna eller andra åtgärder för att bibehålla vägarnas nuvarande standard. Innan större underhållsåtgärder ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Exempel på sådana åtgärder är byte av vägtrummor och rensning av vägdiken. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.
3. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, stigar, leder eller andra anläggningar, eller för att utöva tillsyn, underhåll, reparation och ombyggnad av befintlig kraftledning enligt vid beslutet gällande koncession och ledningsrätt. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring eller reparation/ombyggnad, ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB. Breddning av ledningsgator utanför vid beslutet gällande ledningsrätt omfattas inte av detta undantag utan regleras i undantag A4.
4. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för att bygga ny kraftledning parallellt med befintlig kraftledning och göra sådana ombyggnationer på befintlig kraftledning som inte ryms inom vid beslutet gällande ledningsrätt. Undantaget gäller endast under förutsättning att skogsgatan enligt den vid beslutet gällande ledningsrätten inte utökas mer än 15 meter totalt, dvs. sammanlagt på båda sidor om skogsgatan. Undantaget gäller endast för sträckning markerad i bilaga 3. Utökningen av skogsgatan ska anpassas för att minimera skador på befintliga naturvärden och kan därför placeras på södra och/

eller norra sidan om befintlig skogsgata. Innan åtgärder enligt detta stycke utförs ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB.

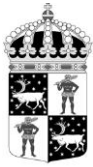
Om en ny kraftledning byggs enligt ovan undantag i A4 ska föreskrifterna inte utgöra hinder för att utöva tillsyn, underhåll, reparation och ombyggnad av den nya respektive den ombyggda kraftledningen enligt då gällande koncessioner och ledningsrätter under förutsättning att ovan begränsning om 15 meter innehålls. Trädsäkring får genomföras utanför dessa 15 meter. Innan större underhållsåtgärder, exempelvis trädsäkring eller reparation/ombyggnad av kraftledning ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB.

5. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för att anlägga ny skogsbilväg samt underhåll av eventuell ny skogsbilväg enligt den sträckning som preciseras i bilaga 3. Ny skogsbilväg ska motsvara den befintliga skogsbilvägen, som i och med eventuell anläggning förlängs, vad gäller standard. Vid anläggande av skogsbilväg ska påverkan på naturvärdena minimeras. Innan eventuellt anläggande ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB.
6. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder att utföra slätter med manuella metoder, exempelvis lie, röjsåg med klippande/skärande balk eller motormanuell slätterbalk, på område preciserat enligt bilaga 3. Skörd ska tas ur reservatet eller hässjas. Hässjor får uppföras inom det preciserade området. Skador på mark och vattenmiljöer får ej uppstå.
7. Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för att bedriva renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
8. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark, vegetation och vattenmiljöer.
9. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla att följande åtgärder kan komma att genomföras för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Uppsättning och underhåll av informationsskylt som placeras på lämplig plats intill bilvägen.
3. Uppsättning och underhåll av tillfällig informationsskylt i samband med skötselåtgärd.

4. Borttagande av främmande arter, exempelvis contortatall.
5. Genomförande av undersökningar av flora och fauna samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Samla in vedsvampar, mossor eller lavar.
3. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter.
4. Fånga, skada eller döda ryggradsdjur. Ta ägg eller störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
5. Samla in ryggradslösa djur.
6. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
7. Skräpa ner.
8. Framföra motordrivna fordon utanför befintliga vägar. Vägarnas sträckning framgår av Bilaga 1.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder för reservatets vård och skötsel som krävs för att tillgodose syftet med reservatet och som anges i föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § MB i detta beslut.
2. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437) eller terrängkörning i samband med bedrivande av renskötsel enligt terrängkörningsförordningen (1978:594). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.
3. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Skador på mark och vegetation får ej uppstå.
4. I reservatet är det utan hinder av föreskriften C4 tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
5. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Redogörelse för ärendet

De höga naturvärdena inom naturreservatet Stor-Pållar uppmärksammades i samband med en stor, landsomfattande inventering av skyddsvärda skogar som länsstyrelserna och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2004. Markägare till området som

utgör reservatet var då Gällivare allmänning. Efter kompletterande naturvärdesinventering under 2008 kunde Länsstyrelsen konstatera mycket höga naturvärden i området. Efter förhandlingar med Gällivare allmänning köpte Naturvårdsverket området av allmanningen våren 2012.

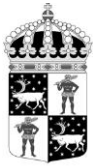
Inom reservatet ligger även ett antal små våtmarker, så kallade ströängar, som hör till tre olika privatägda fastigheter. Ägarna till fastigheterna har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär genom intrångsersättning. Ärendet har remitterats till Skogsstyrelsen, Försvarmakten och Sveriges geologiska undersökningar (SGU). Skogsstyrelsen meddelar att de inte har något att erinra mot de planerade åtgärderna. Försvarmakten har inte kommit in med något svar. SGU meddelar att de avstår från att yttra sig i ärendet.

Privata markägare, Gällivare skogssameby, Gällivare allmanningsskog, Svenska kraftnät (SVK) samt Vattenfall vindkraft AB (VVAB) har förelagts att yttra sig över förslaget. Samtliga har tagit del av förslaget till beslut. Av dessa har Gällivare allmanningsskog, VVAB och SVK inkommit med yttranden. Efter förslag till beslut skickats ut har även samrådsmöten hållits mellan Länsstyrelsen och VVAB respektive SVK.

Synpunkter på förslaget till beslut

Gällivare allmanningsskog framför i sitt yttrande att vägservitutets sträckning på kartan i skötselplanen är felaktig i förslaget. Enligt samråd då Naturvårdsverket köpte marken av allmanningen ska servitutet för en av skogsbilvägarna sträcka sig ända ut till reservatsgränsen och allmanningen ska ha möjlighet att förlänga skogsbilvägen ut till reservatsgränsen. Vidare framför de att undantaget från reservatsföreskrifterna som gäller underhåll av befintliga vägar, undantag A2, bör arbetas om. De anser att det i undantaget ska preciseras att det ingår att ta bort träd och buskar 2 meter bakom dikets kant.

Vattenfall vindkraft AB (VVAB) konstaterar i sitt yttrande att det föreslagna naturreservatet Stor-Pållar ligger inom VVAB:s projekteringsområde Storlandet där VVAB har inlett en ansökningsprocess för tillstånd att uppföra och driva en vindkraftspark med upp till 120 vindkraftverk. I yttrandet anför VVAB att hänsyn bör tas till intresset av produktion av förnyelsebar energi samt att reservatsföreskrifterna och de krav reservatet har på omgivningen inte ska begränsa möjligheten att bedriva vindkraftsverksamhet. Efter att förslag till beslut skickats ut på remiss har ytterligare samrådsmöte hållits mellan Länsstyrelsen och VVAB och bolaget har även inkommit med ytterligare ett yttrande i ärendet. I yttrandet tillstyrker de förslaget till beslut med följande synpunkter. De anser att det bör framgå av reservatsföreskrifterna att det, i ett eventuellt tillstånd vid vindkraftsutbyggnad, inte behöver iakttas någon skyddszon till det föreslagna reservatet samt att utpekandet av reservatet inte får innebära att det ställs ljud- och skuggkrav vid eventuell vindkraftsutbyggnad. Vidare anför bolaget att det i och med utpekandet av reservatet inte får införas begränsningar av trafiken på Pålkemvägen samt att reservatsföreskrifterna ska ge utrymme för breddning och förstärkning av befintliga vägar.

Svenska kraftnät meddelar i sitt yttrande att den föreslagna naturreservatsbildningen berör en viktig kraftledning samt att de planerar att uppföra ytterligare en ledning, en 400 kV ledning som skall gå mellan Messaure och Keminmaa i Finland. De framför att det är angeläget att beslutet inte försvårar eller förhindrar framtida reparationer och ombyggnader av den befintliga ledningen. SVK informerar också om att eventuella återställande åtgärder av områdets naturliga hydrologi riskerar att förändra grundvattennivåer invid kraftledningens stolpar vilket riskerar att ge korrosionsskador.

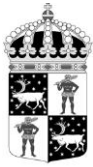
Efter att förslag till beslut skickats ut på remiss har ytterligare samrådsmöten hållits mellan SVK och Länsstyrelsen och bolaget har inkommit med ytterligare ett yttrande i ärendet. På de samrådsmöten som hållits mellan länsstyrelsen och SVK har bolaget redogjort för olika alternativ av korridorer för planerad ledning vad gäller passagen förbi Stor-pållar samt bedömningar vad gäller vilken påverkan på naturmiljön som olika alternativa sträckningar skulle generera. SVK har både redogjort för korridorer som innebär att ledningen byggs parallellt med befintlig ledning och korridorer som innebär att planerad ledning dras runt Stor-Pållar och undviker området. De har också redogjort för bland annat vilka stolpar som är möjliga vid ombyggnationen. För passagen förbi Stor-pållar har SVK redogjort för möjligheten att använda en så kallad kompaktstolpe vilket skulle leda till att skogsgatan enligt den vid beslutet gällande ledningsrätten inte skulle utökas mer än 15 meter totalt, dvs. sammanlagt på båda sidor om skogsgatan. Med kompaktstolpe skulle utökningen av skogsgatan endast behöva genomföras där ledningen passerar genom reservatet, i den sydöstra delen.

Efter samråden meddelar SVK att om undantag enligt A3 för underhåll av befintlig kraftledning arbetas om, samt om undantag enligt A4 för att bygga ny kraftledning parallellt med befintlig kraftledning och göra ombyggnationer på befintlig kraftledning läggs till, bör bildandet av reservatet vara förenligt både med den befintliga koncessionen och ledningsrätten samt med det allmänna intresset av den planerade kraftledningen. Vidare meddelar de att med föreslagna ändringar bör bildandet av naturreservatet också vara förenligt med hushållningsbestämmelserna och konformt med EU-rätten.

Svenska kraftnät bedömer att med förslagen till ändring och förtydligande ovan bör bildandet av naturreservatet vara förenligt både med den befintliga koncessionen och ledningsrätten samt med det allmänna intresset av den planerade kraftledningen. Med föreslagna ändringar bör bildandet av naturreservatet därmed också vara förenligt med hushållningsbestämmelserna och konformt med EU-rätten.

Samråd med Gällivare kommun har föregått beslutet. Kommunen har mottagit förslaget men meddelar att de avstår från att yttra sig.

Samråd med Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har genomförts som tillstyrker förslaget.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefull urskogsartad skog som hyser en stor mångfald av växter och djur knutna till urskogsmiljöer och med rikliga förekomster av rödlistade arter. Skogen är mycket gammal och är till delar också, för trakten, förhållandevis produktiv med inslag av högbonitetsskog. Området hyser också en riklig mängd död ved i alla nedbrytningsstadier utan kontinuitetsbrott, något som är livsviktigt för en stor mängd arter och mycket sällsynt i det brukade landskapet. Att området ger plats åt en population av den hotade arten tretåig hackspett, som är en arealkrävande art, men också att det i området finns förekomster av den starkt hotade skalbaggen större granbock gör området särskilt intressant att bevara. Våtmarkerna i reservatet har i Länsstyrelsens våtmarksinventering bedömts hålla vissa naturvärden och reservatet har även limniska bevarandevärden genom de två bäckarna Tjåhtjejhåka och Stor-pållarbäcken som är biflöden till Råneälven. Bäckarna omfattas av EU:s Natura 2000-nätverk för skyddade områden och är av Naturvårdsverket utpekade som särskilt värdefulla vatten. Skogsavverkning eller annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden samt dess opåverkade och ostörda karaktär förstörs. De höga naturvärden som finns i området kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Överensstämmelse med strategier för skydd samt förenlighet med miljömål

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Beslutet ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av flera miljökvalitetsmål, bland annat Levande skogar, Myllrande våtmarker samt Ett rikt växt- och djurliv.

Länsstyrelsens bemötande av inkomna yttranden

Länsstyrelsens bedömning med avseende på Gällivare allmänningssynpunkter: I enlighet med det Gällivare allmänningsskog anför i sitt yttrande samt överenskommelse vid samråd då Naturvårdsverket köpte marken av Gällivare allmänning gör länsstyrelsen bedömningen att ett nytt undantag, undantag A5, för att anlägga ny skogsbilväg enligt sträckning i bilaga 3 ska läggas till i beslutet.

Vidare konstaterar länsstyrelsen att ett undantag från reservatsföreskrifterna för underhåll av befintliga vägar är inkluderat i reservatsbeslutet. Enligt undantaget ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB inför större underhållsåtgärder. Länsstyrelsen bedömer att ta bort träd och buskar 2 meter bakom dikets kant generellt inte kan tillåtas genom en undantagsskrivning i reservatsföreskrifterna, något som allmänningen efterfrågar i sitt yttrande. De naturvärden tex gamla träd som finns i zonen mellan dikets kant och 2 meter bakom kanten varierar längs vägarna i reservatet. Länsstyrelsen gör därför bedömningen att det är lämpligare, vid sådana större underhållsåtgärder, att samråd hålls med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB för att underhållsåtgärdernas påverkan på befintliga naturvärden ska minimeras. Med avseende

på Gällivare allmänningsskogs yttrande bedömer länsstyrelsen därför att ytterligare undantag inte är nödvändigt för att skogsbilvägarna ska kunna bibehållas, nyttjas och underhållas och att därmed rättigheterna kopplade till allmänningens vägservitut är uppfyllda.

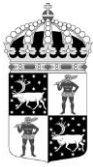
Länstyrelsens bedömning med avseende på VVAB:s synpunkter: Det aktuella området är betydelsefullt för bevarande av den biologiska mångfalden och värdefulla naturmiljöer. Det är av stor betydelse för syftet med naturreservatet att mänsklig påverkan på de höga naturvärden som reservatet håller sker efter bestämda riktlinjer. Föreskrifter som medför inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden är därför nödvändiga. Länsstyrelsen bedömer att avgränsningen och föreskrifterna har avvägts väl med hänsyn till de höga naturvärden och den biologiska mångfald som området håller och inte gått längre än vad syftet kräver. Länsstyrelsen gör också bedömningen att de krav som eventuellt ställs i och med ett eventuellt tillstånd för vindkraftsutbyggnad generellt inte kan tillåtas genom en undantagsskrivning i reservatsföreskrifterna. Detta därför att vissa typer av åtgärder kan vara förenliga med reservatets syfte, medan andra kan vara oförenliga med syftet. Den frågan får istället, om den blir aktuell, behandlas i ett eventuellt tillståndsförfarande vid vindkraftsutbyggnad.

Länstyrelsens bedömning med avseende på SVK:s synpunkter: SVK har anfört att den befintliga och planerade 400 kV-ledningen mellan Messaure och Keminmaa är av betydelse för energiförsörjningen. Efter samråd med SVK angående kraftledningen har det framkommit att ombyggnationen av ledningen kan genomföras genom att skogsgatan enligt den vid beslutet gällande ledningsrätten inte utökas mer än 15 meter totalt, dvs sammanlagt på båda sidor om skogsgatan, där kraftledningen korsar reservatet i den sydöstra delen. Länsstyrelsen gör bedömningen, utifrån vad som framkommit i ärendet, att påverkan på naturmiljön i stort vad gäller planerad ledningsdragning förbi Stor-pållar minimeras ifall möjligheten att dra den planerade ledningen parallellt med befintlig ledning möjliggörs i beslutet. Detta under förutsättning att skogsgatan enligt den vid beslutet gällande ledningsrätten inte utökas mer än 15 meter totalt, dvs sammanlagt på båda sidor om skogsgatan samt att nytt intrång endast sker i den sydöstra delen där kraftledningen korsar reservatet. I enlighet med SVK:s yttrande gör länsstyrelsen därför bedömningen att undantag för underhåll av befintlig kraftledning arbetas om enligt A3 samt att ett nytt undantag från föreskrifterna i punkt A ska inkluderas i beslutet enligt undantag A4.

Länsstyrelsen gör även bedömningen att möjligheten att enligt syftet för reservatet utföra återställningsåtgärder för områdets naturliga hydrologi t.ex. lägga igen diken ska tas bort då återställningsåtgärder kopplade till detta inte är prioriterade i området.

Beslutets förenlighet med riksintressen och planer

Reservatet ingår i ett område som är av betydelse för totalförsvaret och enligt 3 kap 9 § 1 st MB så långt som möjligt ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen. Totalförsvaret har inte inkommit med något yttrande i ärendet.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av reservatet är en åtgärd som inte påtagligt motverkar totalförsvarets intressen.

Området omfattas inte av detaljplaner och i kommunens översiktsplan markanvändningskarta anges området som ”övrig mark”. Gällivare kommun har inte inkommit med några synpunkter. Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med Gällivare kommuns översiktsplan.

Hushållningsbestämmelser

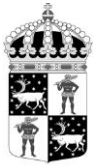
Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap MB.

Intresseprövning

I enlighet med 7 kap 25 § MB ska det finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och de inskränkningar som beslutet innebär för den enskildes markanvändning. Därför ska det alltid göras en intresseprövning mellan allmänna och enskilda intressen. Länsstyrelsen bedömer att den avgränsning av naturreservatet och de inskränkningar som har gjorts är nödvändiga för att bevara de höga naturvärdena i området, samt att de inte går längre än vad som behövs för att tillgodose reservatets syfte. Det är länsstyrelsens bedömning att skydda områden med höga naturvärden är ett angeläget allmänt intresse. Vidare gör länsstyrelsen bedömningen att det aktuella området är betydelsefullt för bevarande av den biologiska mångfalden och värdefulla naturmiljöer och att det är av stor betydelse för syftet med naturreservatet att mänsklig påverkan inom reservatet sker efter bestämda riktlinjer. Föreskrifter som medför inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden är därför nödvändiga.

Länsstyrelsen konstaterar att Naturvårdsverket köpt den mark som utgör majoriteten av reservatet i syfte att bilda naturreservat. Vidare konstaterar Länsstyrelsen att markägarna till de tre fastigheterna som utgörs av ströängar har ersatts för det intrång i pågående markanvändning som reservatsbeslutet innebär genom en överenskommelse om intrångsersättning. Utifrån detta samt vad som övrigt framgått under ärendets handläggning har Länsstyrelsen gjort bedömningen att något enskilt intresse för att exploatera området inte föreligger.

Naturreservatet berör ett område som utreds för vindkraftsutbyggnad. Det är länsstyrelsens bedömning att vindkraftsutbyggnad som exempelvis innebär schaktning, vägdragningar och avverkningar är åtgärder som kan skada eller störa naturmiljön och därmed strida mot reservatets syfte som är att bevara områdets värdefulla naturmiljöer, biologiska mångfald samt opåverkade och urskogsartade karaktär. Länsstyrelsen konstaterar att det föreslagna reservatsområdet endast utgör cirka 1 procent av området som utreds för vindkraftsutbyggnad. Mot bakgrund av detta bedöms reservatsbildningen vara en balanserad avvägning mot enskilda och allmänna intressen och det som på lämpligaste sätt främjar en långsiktigt god hushållning av mark- och vattenområden.

Konsekvensutredning

Enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning ska en myndighet innan beslut om föreskrifter så tidigt som möjligt utreda ordningsföreskrifternas kostnadsrämsiga och övriga konsekvenser. Enligt samma förordning får myndigheten göra ett undantag från regeln om den bedömer att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning. Länstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet. Föreskrifternas konsekvenser för allmänheten eller i övrigt bedöms vara så små att en särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas. Konsekvensutredningen avser föreskrifter enligt 8 kap. regeringsformen, vilket i detta beslut utgörs av ordningsföreskrifterna i punkt C enligt 7 kap. 30 § MB. Konsekvenserna av föreskrifterna enligt 7 kap. 5-6 §§, som i detta beslut benämns A och B föreskrifter, omfattas således inte av kravet på konsekvensutredning enligt förordningen.

Beskrivning av området

Area: ca 519 ha

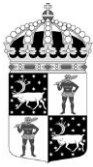
Naturtyper: Skogsmark ca 362 ha, varav produktiv skog ca 340 ha

Våtmark ca 157 ha

Stor-Pållar är ett drygt 500 ha stort mosaikartat urskogs- och myrområde i sydligaste hörnet av Gällivare kommun. Det ligger ca 25 km norr om Lakaträsk och 5 km söder om byn Pålkem. Området ligger som en stor ö av ursprunglig natur i ett landskap som annars domineras av stora arealer äldre hyggen med uppväxande ungsskogar som till stor del utgörs av contortaplantager.

Skogarna i Stor-Pållar är åldersmässigt tämligen homogena och gamla. Beståndsåldern ligger övervägande kring 250-300 år med inslag av ännu äldre träd, och då främst äldre granar som kan vara upp emot 400 år gamla. Västra delen av området är låglänt och har karaktären av myr-skogsmosaik där skogen dominerar över de små, oftast trädklädda myrarna. Skogen är tydligt urskogsartad med mycket sparsamma spår efter äldre plockhuggningar och här finns gott om såväl lågor som torrträd av framförallt gran. Ställvis förekommer plockepinn av rötknäckta granlångor. Vegetationstypen är övervägande av frisk blåbärstyp men såväl fattigristyp som fläckar med örtrikare vegetation förekommer, liksom sandbackar med lavristyp.

Själva Stor-Pållar är ett skogsberg där norra sluttningen och toppen fortfarande kläs av gammal, urskogsartad barrblandskog. Skogen har ungefär samma påverkansgrad och ålder som i västra delen av reservatet, med skillnaden att skogen är mer högvuxen, luckig och bitvis draperad med garnlav. Här finns också inslag av grova, gamla sälgar och aspar som även de är kring 250-300 år gamla. På östsluttningen är skogen frodigare med grövre och mer högvuxen, fuktig granskog som är kring 300 år gammal. Här finns en högre andel örtrika partier med högbonitetsskog.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

12 (13
)

Datum
2021-03-23

Diarienummer
511-10954-2019

NVR ID
2044060

På den östra delen av reservatet växer en mer lågproduktiv, cirka 200-250 årig granskog med urskogskaraktär som fläckvis övergår till sumpskog. Här är granarna klädda med garn- och tagellav och det finns rikligt med glasbjörkar. Marken är på sina ställen sumpig och vattenfyllda vitmossgruppar och fräken är vanligt förekommande. På grund av markens fuktighet växer träden ofta på socklar eller lutar. Fläckvis finns det rikligt med rötlågor av gran och död ved av björk. Här finns få spår efter skogsbruk, endast enstaka gamla mossöverbuxta stubbar förekommer. Området har inga synliga spår av brand, det har förmodligen inte brunnit här på åtminstone cirka 100-150 år.

Tretåig hackspett är en karaktärsart i Stor-Pållar. Man ser rikligt med spår av hackspetten i hela området i form av karakteristiskt ringmärkta trädstammar. Andra fåglar som förekommer är tjäder, lavskrika, videsparv, ärtsångare och järpe. Skogen innehåller en mängd rödlistade arter, bland annat vedsvampar som rosenticka, harticka, violmussling, doftskinn och dofticka. Särskilt intressant är också de gnagspår av skalbaggen större granbock som påträffats på flera ställen i reservatet.

Våtmarkerna i reservatet håller vissa naturvärden. De två bäckarna Tjåhtjejhå och Stor-pållarbäcken som korsar reservatets norra del är biflöden till Råneälven och skyddade genom Natura 2000, EU:s nätverk för skyddade områden. I Stor-pållarbäcken har fiskarna stensimpa och harr påträffats.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) enligt Bilaga 4.

Beslutets ikraftträdande

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft, utom vad gäller föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i länsstyrelsens beslut

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Lotta Finstorp efter föredragning av naturskyddshandläggare Anna Jonsson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även naturskyddshandläggare Frédéric Forsmark, chefen för naturskyddsensheten Per-Anders Jonsson samt jurist Viktor Bengtsson.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Länsstyrelsen
Norrbotten

BESLUT

Datum
2021-03-23

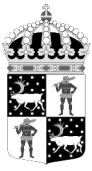
Diarienummer
511-10954-2019

13 (13
)

NVR ID
2044060

Bilagor:

1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Precisering av undantag A4, A5 samt A6
4. Hur man överklagar
5. Skötselplan

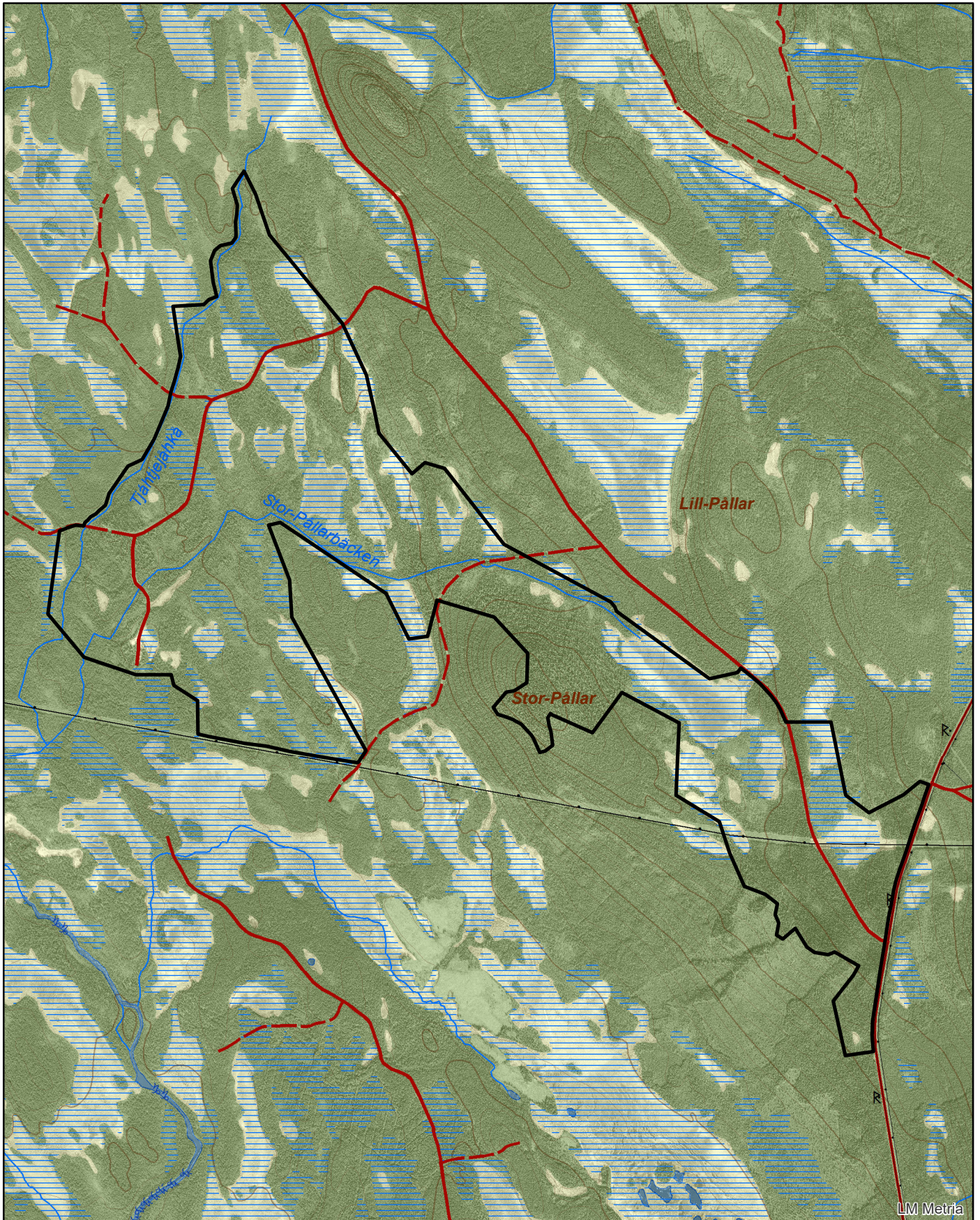

Naturreseptatet Stor-Pållar

Area ca 519 ha

Skala 1:28 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

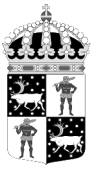

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

 Gräns för naturreseptatet

0 500 1 000 1 500 2 000 Meter

Naturreseptat Stor-Pållar

Gällivare kommun

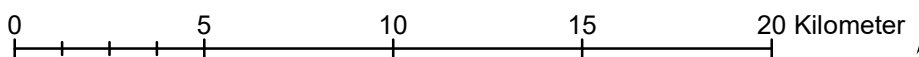
Skala 1:200 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Länsstyrelsen Norrbotten och © Lantmäteriet

- Gräns för naturreseptat
- Övriga naturreseptat

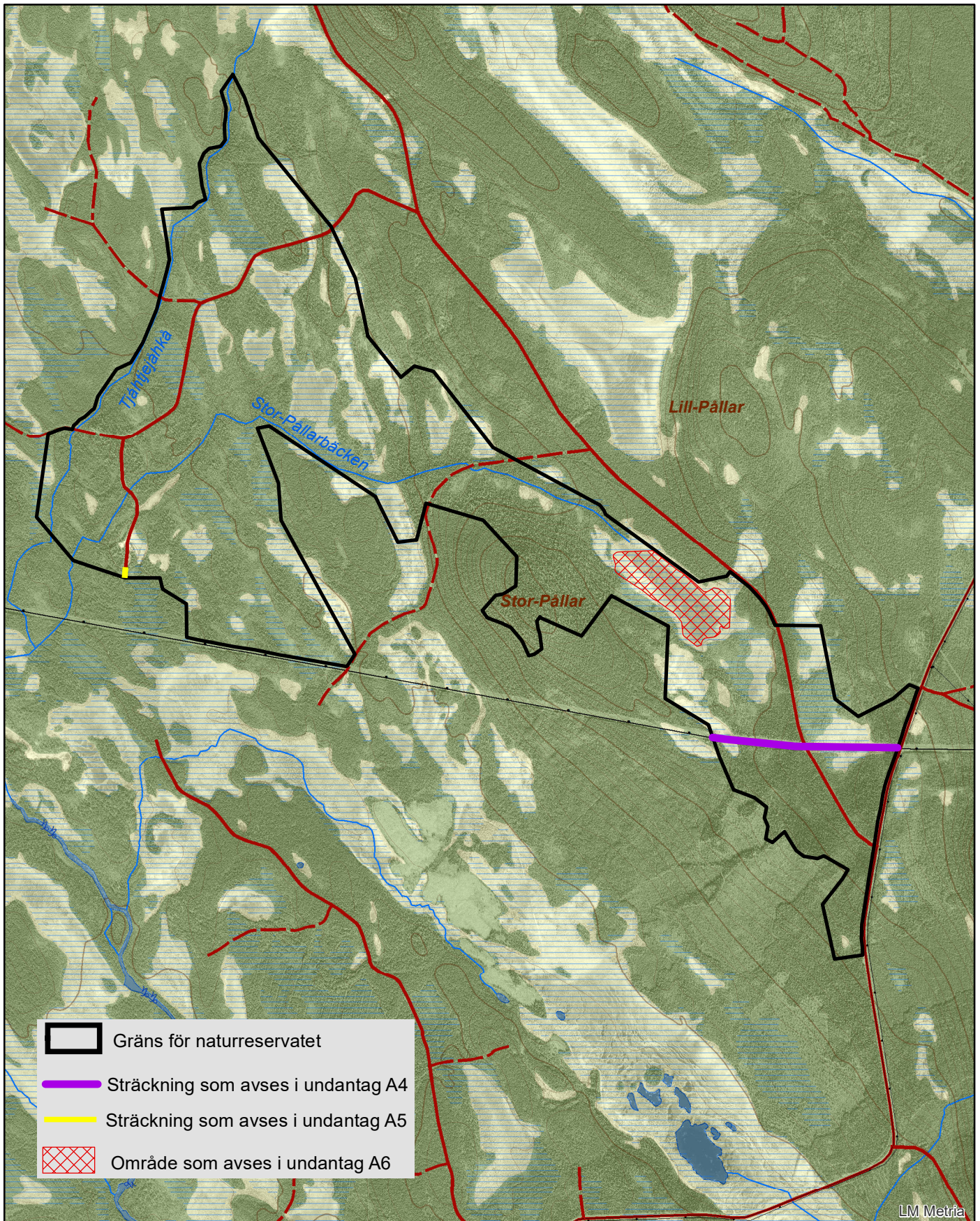

Naturreseptatet Stor-Pållar

Undantagsområde enligt A4, A5 samt A6

Skala 1:28 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen i Norrbottens län antingen via e-post; norrbotten@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 Luleå.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, norrbotten@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 50 00. Ange diarienumret för detta ärende. Numret finns uppe till höger på första sidan.